

پایان هژمونی آمریکا به دلیل ناتوانی در یک بحران واقعی جهانی

آمریکا در حال از دست دادن موقعیت ابرقدرت بودن در جهان است

ساختن توجهات از نقایص خود، ویژگی اصلی تاکتیک‌های سیاسی رئیس‌جمهور ترامپ بوده است. جمهوری خواه ایالت آرکاناس،^۵ سناتور تام کاتن^۶ نیز همین شیوه را اتخاذ نموده و گفته است: «چین این بدبختی را بر سر جهان آورده و باید چین را مسئول و مقصر دانست».

آمریکای امروز بر لاف و گزاف گویی متکی است

شکست‌های آمریکا از سبک سیاسی سمی ترامپ فراتر می‌رود؛ برتری آمریکا در جهان از جنگ جهانی دوم به این سو، ریشه در توانایی منحصر به فرد آن در انجام کارها در سطح بین‌المللی از طریق متقاعدسازی یا توسل به تهدید و زور داشته است اما ناتوانی و آشنگتن در ارائه پاسخ درست و کافی به کووید-۱۹، نشان می‌دهد که دیگر این‌گونه نیست و توانایی آمریکا در حال ناپدید شدن است. تغییر نگرش مهم است زیرا ابرقدرت‌هایی نظیر امپراتوری انگلستان، اتحادیه

ممکن است با شکست آمریکا در مبارزه با ویروس کرونا، فاجعه چرنوبیل^۴ دیگری در انتظار این کشور باشد. فاجعه کنونی همانند حادثه هسته‌ای در اتحادیه شوروی در سال ۱۹۸۶، در حال نمایاندن نقایص نظام‌مندی است که از قبل هژمونی آمریکا در جهان را تضعیف ساخته‌اند. پیامد این پاندمی هر چه که باشد، امروز هیچ‌کس برای ارائه راه‌حلی به منظور برون‌رفت از این بحران، به واشنگتن چشم ندوخته است. این هفته در جلسات مجازی رهبران جهان، کاهش نفوذ آمریکا آشکار بود. در این جلسات، مهم‌ترین تلاش دیپلماتیک آمریکا متقاعد ساختن دیگران به امضای بیانیه‌ای بود که در آن، با عنوان «ویروس ووهان» به ویروس کرونا اشاره شده بود و این اقدام، بخشی از کمپینی بود که چین را مسئول و مقصر این پاندمی می‌دانست که البته این تلاش آمریکا بی‌نتیجه بود. متهم نمودن دیگران به منظور منحرف

پاتریک کاکبرن^۱، ستون نویس مستقل در ایندپندنت از سال ۱۹۹۰ تاکنون، در این مطلب با عنوان «به دلیل عدم موفقیت در رهبری بحران کووید-۱۹، آمریکا در حال از دست دادن موقعیت ابرقدرت خود در جهان بوده و این بار ممکن است که نتواند دوباره احیا شود و سر پا بایستد»^۲ - که در ۲۷ مارس ۲۰۲۰ در تارنمای ایندپندنت^۳ منتشر شده است - خاطرنشان می‌کند، همان‌طور که در پاندمی ویروس کرونا نمایان است، پایان هژمونی آمریکا به دلیل اقتصاد و قدرت نظامی‌اش نیست، بلکه به دلیل ناتوانی ترامپ در مواجهه با یک بحران واقعی جهانی است. البته وی اصلی‌ترین دلیل افول آمریکا را دوقطبی شدن کشوری می‌داند که خود از قبل دچار تفرقه بوده است.

1. Patrick Cockburn
2. The US is losing its world superpower status due to its failure to lead on the Covid-19 crisis – and this time, it might not recover
3. independent

۴. فاجعه چرنوبیل (Chernobyl moment) یک حادثه هسته‌ای بود که در تاریخ ۲۶ آوریل ۱۹۸۶ (۶ اردیبهشت ۱۳۶۵) در رآکتور هسته‌ای شماره ۴ در نیروگاه چرنوبیل، در نزدیکی شهر پریپات در شمال اوکراین، رخ داد

5. Arkansas
6. senator Tom Cotton

شوروی در گذشته‌ای نه چندان دور یا آمریکای امروز، همگی بر لاف و گراف گویی متکی بوده‌اند. آن‌ها نمی‌توانند وجهه و تصویر قدرتمندی را که از خود ساخته‌اند، به کرات در محک آزمون گذارند، زیرا نباید شکست خوردن و ناکامی آن‌ها عیان شود؛ بحران سوئز در سال ۱۹۵۶، تصویر مبالغه‌آمیز از قدرت انگلستان را در هم شکست و همچنین در مورد اتحادیه شوروی که جنگ افغانستان در دهه ۱۹۸۰، قدرت متزلزل آن را نمایان ساخت.

بحران ویروس کرونا، معادل همان جنگ افغانستان و سوئز برای آمریکای ترامپ است

در حقیقت، این بحران‌ها در مقایسه با پاندمی کووید-۱۹، کوچک‌تر به نظر می‌رسند؛ زیرا پاندمی کووید-۱۹ تأثیر بسیار بیشتری خواهد داشت و هرکسی که بر روی کره زمین است، می‌تواند قربانی بالقوه این بیماری باشد و تهدید را احساس کند. در مواجهه با یک چنین بحران عظیمی، شکست و ناکامی دولت ترامپ در رهبری مسئولیت، جایگاه آمریکا را در جهان متزلزل می‌کند. سقوط آمریکا معمولاً در برابر ظهور و شکوفایی هم‌تابش یعنی کشور چین، بیشتر نمایان است. چین هم‌اکنون، حداقل به‌طور موفقیت‌آمیزی کنترل اپیدمی را به دست گرفته است. کشور چین است که در حال ارسال

دستگاه تنفس مصنوعی و گروه‌های پزشکی به ایتالیا و ماسک به آفریقا است. ایتالیایی‌ها خاطر نشان ساختند که سایر دولت‌های اروپایی درخواست ایتالیا برای تجهیزات پزشکی را نادیده گرفته و فقط چین بود که به آن‌ها پاسخ داد. یک خیریه چینی در کانتینری که بر روی آن به زبان‌های فرانسه، انگلیسی، فنلاندی و چینی شعار «وحدت قدرت می‌آورد» نوشته شده بود، ۳۰۰ هزار ماسک به بلژیک فرستاد. این‌گونه اقدامات «قدرت نرم»، ممکن است هنگامی که بحران پایان می‌یابد، تأثیر محدودی داشته باشد، هرچند که تا پایان یافتن این بحران، زمان زیادی وقت لازم است اما پیام این کار چین به جهانیان، این است که در لحظات حیاتی و بحرانی، کشور چین می‌تواند تجهیزات ضروری و تخصص فراهم آورد، در حالی که آمریکا نمی‌تواند. این تغییر در ادراک و نگرش، یک شبه از بین نخواهد رفت.

پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که آمریکا در حال افول است. البته این پیش‌بینی‌ها ارزش چندانی نداشته‌اند زیرا آمریکا به‌عنوان یک ابرقدرت، از جنگ جهانی دوم بیرون آمد. باین حال این کاهش و سقوط امپراتوری آمریکا که بسیاری آن را پیش‌بینی می‌کنند، به تعویق افتاده یا این‌که آمریکا شاهد سقوط سریع‌تر دیگران به‌ویژه اتحادیه شوروی

بوده است. منتقدان «افول آمریکا» توضیح می‌دهند، اگرچه ممکن است آمریکا دیگر بر اقتصاد جهان حکمرانی نداشته باشد اما همچنان ۸۰۰ پایگاه در سراسر جهان و یک بودجه نظامی ۷۴۸ میلیارد دلاری دارد. باین حال، ناتوانی نیروی نظامی آمریکا در استفاده از قدرت فنی به‌منظور پیروز شدن در جنگ‌ها در سومالی، افغانستان و عراق، نشان داد که در برابر مخارج و هزینه هنگفتی که صرف کرده، نتیجه و بازدهی اندکی داشته است. ترامپ علی‌رغم لفاظی‌های جنگ طلبانه‌اش، هیچ جنگی را شروع نکرده است؛ اما او قدرت خزانه آمریکا و نه پنتاگون را پشت سر دارد. با تحمیل تحریم‌های اقتصادی شدید علیه ایران و تهدید سایر کشورهایی که در جنگ اقتصادی با آن‌ها بوده، ترامپ نشان داده است که سیستم مالی آمریکا تا چه حد کنترل سیستم مالی جهان را در دست دارد.

مهم‌ترین وجه افول، افول آمریکا به‌عنوان یک قدرت جهانی است

در این استدلال‌ها درباره برخاستن یا افول آمریکا به‌عنوان یک قدرت اقتصادی و نظامی، یک نکته گم شده است. نکته‌ای که باید آن را آشکار ساخت. در واقع، سقوط آمریکا به‌عنوان یک قدرت جهانی، همان‌طور که بحران پاندمی ویروس

کرونا آن را نمایان ساخت، برخلاف نظر بسیاری، ارتباط چندانی با پول و تفنگ ندارد و بیشتر به خود ترامپ ربط دارد که هم نشانه و هم علت سقوط آمریکا است. به بیان ساده‌تر، آمریکا دیگر کشوری نیست که کشورهای سایر جهان بخواهند با آن رقابت یا برابری کنند و اگر هم این کار را بکنند، برای این است که آن‌ها می‌خواهند همچون آمریکا ملی‌گرای خودکامه، عوام‌فریب و دیکتاتور گردند؛ و از دولت آن‌ها، استقبال گرمی خواهد شد، همانند استقبال گرم ترامپ از وزیر خارجه ملی‌گرای هند، نراندرا مودی^۱ و پرورش یافتن نسل جوان تری از فرمانروایان دیکتاتور، همچون کیم جونگ اون^۲ در کره شمالی و پادشاه عربستان، محمد بن سلمان^۳ است. در ابتدا این پاندمی، حداقل به نفع قدرت فرمانروایان دموکرات و خودکامه خواهد بود زیرا در مواقع بحران‌های شدید، مردم دوست دارند دولت خود را یک منجی ببینند که می‌داند باید چه کاری انجام دهد؛ اما عوام‌فریب‌هایی نظیر ترامپ و همتایان او در سراسر جهان، در سروکار داشتن با بحران‌های واقعی خوب عمل نمی‌کنند زیرا آن‌ها از طریق سوءاستفاده از نفرت‌های قومی و جدایی طلبانه به قدرت رسیدند؛ دشمنان و رقیبان خود را سپر بلا

ساخته و دستاوردهای خیالی‌شان را در بوق و کرنا گذاشتند. یک مثال از این مورد، رئیس‌جمهور حزب راستی برزیل آقای ژائیر بولسونارو^۴ است که رقبا و رسانه را به فریفتن برزیلی‌ها درباره خطرات ویروس کرونا متهم می‌کند. اهمال‌کاری دولت در اجرای هرگونه عملیات قرنطینه در ریودوژانیرو^۵ به حدی بوده است که در حداقل سه محله فقیرنشین، سازمان‌های مافیای داروی محلی دست به کار شده و اعلام کردند که می‌خواهند، مقررات منع عبور و مرور بعد از ساعت ۸ شب را اجرا نمایند.

دلیل اصلی افول آمریکا؛ دوقطبی کردن کشوری که از قبل دچار تفرقه است

ترامپ همیشه در بدتر کردن اوضاع تفرقه، جدایی‌ها و بهره‌برداری از آن‌ها در جامعه آمریکا، عالی عمل کرده و راهکارهای ساده لوحانه‌ای برای بحران‌های خیالی موجود در ذهنش ارائه داده است، مانند ساختن دیوار معروف برای جلوگیری از ورود مهاجران آمریکای مرکزی به آمریکا؛ اما در حال حاضر او با یک بحران واقعی مواجه است و شرط بندی می‌کند که طول این بحران، کوتاه خواهد بود و شدت آن کمتر از آن چیزی است که کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که

محبوبیت او افزایش یافته است، آن هم احتمالاً به این دلیل که مردم هراسان و وحشت‌زده ترجیح می‌دهند، اخبار خوب بشنود تا خبرهای بد. تاکنون بیشترین شیوع این بیماری در نیویورک، بوستون و سایر شهرهایی گزارش شده که در آن‌ها، ترامپ حامیان زیادی نداشته است. اگر این بیماری با همان شدت در تگزاس و فلوریدا نیز شیوع پیدا کند، در آن صورت، وفاداری حتی حامیان اصلی و وفادار ترامپ نیز ممکن است که از بین برود. دلیل ضعف آمریکا به عنوان یک کشور، این است که دچار تفرقه شده و مادامی که ترامپ قدرت را در دست داشته باشد، این اختلافات، تفرقه‌ها و تقسیمات، عمیق‌تر خواهد شد. تاکنون ترامپ از تحریک به بحران‌های جدی پرهیز نموده و مدیریت بد او در مواجهه با ویروس کرونا، نشان می‌دهد او کار عاقلانه‌ای کرده که بحران‌های جدی به وجود نیآورده است. ترامپ در حال دوقطبی کردن کشوری است که خود، از قبل دچار تفرقه شده و این، همان دلیل اصلی افول آمریکا است.

منبع

این مطلب در ۲۷ مارس سال ۲۰۲۰ در تازنمای ایندیندنت منتشر شده و در آدرس ذیل قابل دسترسی است:
<https://www.independent.co.uk/voices/us-trump-world-decline-coronavirus-brazil-bolsonaro-a9430566.html>

4. Jair Bolsonaro
5. Rio de Janeiro

1. Narendra Modi
2. Kim Jung-un
3. Mohammed bin Salman